

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 20. september 2017
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Martin Reinseth
Sagsnr.: 2017-0094-0834
Dok.: 515713

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

vedrørende Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et centralt system til bestemmelse af, hvilke medlemsstater der ligger inde med oplysninger om straffedomme afsagt over tredjelandsstatsborgere og statsløse personer (tredjelandsstatsborgere) for at supplere og understøtte det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS-TCN-systemet), og om ændring af forordning (EU) nr. 1077/2011

KOM (2017) 344 endelig

Nyt notat.

1. Resumé

Forslaget til forordning er omfattet af retsforbeholdet. Kommissionen har den 29. juni 2017 fremsendt forslag til forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et centralt system til bestemmelse af, hvilke medlemsstater der ligger inde med oplysninger om straffedomme afsagt over tredjelandsstatsborgere og statsløse personer (tredjelandsstatsborgere) for at supplere og understøtte det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS-TCN-systemet), og om ændring af forordning (EU) nr. 1077/2011. Forordningsforslaget lægger op til at supplere Europa-Parlamentets og Rådets forslag til direktiv om ændring af Rådets rammeafgørelse 2009/315/RIA for så vidt angår udveksling af oplysninger om tredjelandsstatsborgere og det europæiske informationssystem vedrørende

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

strafferegistre (ECRIS), og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2009/316/RIA. Forordningsforslaget fokuserer på at oprette og regulere et centralt ECRIS-TCN-system, mens direktivforslaget fra 2016 regulerer den decentraliserede udveksling af oplysninger om straffedomme afsagt over tredjelandstatsborgere, der bør finde sted, efter at det via ECRIS-TCN-systemet er fastslået, hvilken medlemsstat der ligger inde med oplysninger om straffedomme. Danmark deltager i dag i det eksisterende ECRIS-system, og forslaget vurderes ikke at få betydning for Danmarks deltagelse heri. Danmark vil dog på grund af sit retsforbehold ikke kunne benytte de nye muligheder, som forslaget til forordning – og det tidligere forslag til direktiv – lægger op til at give i forhold til at opnå kendskab til andre medlemsstaters straffedomme mod tredjelandstatsborgere.

2. Baggrund

Det eksisterende europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS) er et elektronisk system til udveksling af oplysninger om straffedomme afsagt i medlemsstaterne til brug for straffesager og – hvis det er tilladt efter national ret – til brug for andre formål. Systemet er baseret på Rådets rammeafgørelse 2009/315/RIA og Rådets rammeafgørelse 2009/316/RIA.

ECRIS er baseret på, at der kan opnås fuldstændige oplysninger om en EU-borgers tidligere straffedomme i den medlemsstat, hvori den pågældende person er statsborger. Hvis en EU-borger dømmes for et strafbart forhold i en anden medlemsstat, skal denne medlemsstat (domsstaten) fremsende oplysninger og ajourføringer vedrørende straffedomme til den medlemsstat, hvori den pågældende er statsborger. Statsborgerstaten skal lagre disse oplysninger og kan således efter anmodning fremlægge udtømmende og ajourførte oplysninger om egne statsborgeres tidligere straffedomme.

Det Europæiske Råd og Rådet har ved flere lejligheder understreget behovet for at forbedre ECRIS, og Det Europæiske Råd har givet udtryk for, at det haster med at forbedre relevant informationsudveksling om f.eks. terroraktivitet, herunder navnlig udvidelsen af det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS), til også at omfatte tredjelandstatsborgere.

Den 19. januar 2016 fremsendte Kommissionen et forslag til direktiv om ændring af ECRIS-rammeafgørelsen (2009/315/RIA) for så vidt angår udveksling af oplysninger om tredjelandstatsborgere, og om ophævelse af den rammeafgørelse (2009/316/RIA), som fastsætter tekniske krav til informationsudvekslingen mellem medlemsstaterne.

Formålet med direktivforslaget er at indføre et system, hvorved en medlemsstat hurtigt og effektivt kan finde ud af, om andre medlemsstater har registreret oplysninger om straffedomme vedrørende en given tredjelandstatsborger. Direktivforslaget er omfattet af retsforbeholdet. Direktivforslaget er fortsat genstand for forhandlinger i Rådet.

Den 29. juni 2017 fremsendte Kommissionen forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et centralt system til bestemmelse af, hvilke medlemsstater der ligger inde med oplysninger om straffedomme afsagt over tredjelandstatsborgere og statsløse personer (tredjelandstatsborgere) for at supplere og understøtte det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS-TCN-systemet), og om ændring af forordning (EU) nr. 1077/2011.

Forordningsforslaget supplerer direktivforslaget. Forordningsforslaget fokuserer på at oprette og regulere et centralt ECRIS-TCN-system, mens direktivforslaget fra 2016 regulerer den decentraliserede udveksling af oplysninger om straffedomme afsagt over tredjelandstatsborgere, der bør finde sted, efter at det via ECRIS-TCN-systemet er fastslået, hvilken medlemsstat der ligger inde med oplysninger om straffedomme.

Retsgrundlaget for forslaget til forordning er – ligesom forslaget til direktiv – artikel 82, stk. 1, litra d), i TEUF, og forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Forslaget er omfattet af retsforbeholdet.

Danmark deltager i dag i det eksisterende ECRIS-system, og hverken det tidligere fremsatte direktivforslag eller det aktuelle forordnings-

forslag vurderes at få betydning for Danmarks deltagelse i det eksisterende ECRIS-system, jf. artikel 2 i protokollen om Danmarks Stilling. Danmark vil dog på grund af retsforbeholdet ikke kunne benytte de nye muligheder, som forslaget lægger op til at give i forhold til at opnå kendskab til andre medlemsstaters straffedomme mod tredjelandstatsborgere.

3. Formål og indhold

Det er allerede i dag muligt at udveksle oplysninger om tredjelandstatsborgeres strafbare forhold gennem ECRIS, men det forudsætter, at der anmodes om oplysninger fra alle medlemsstater. I modsætning hertil skal anmodninger vedrørende EU-statsborgere alene rettes til statsborgerstaten. Generelle anmodninger om oplysninger om tredjelandstatsborgere pålægger alle medlemsstater en administrativ byrde, herunder også de medlemsstater, der ikke har oplysninger om den pågældende tredjelandstatsborger.

I praksis afholder medlemsstaterne sig derfor fra at anmode om oplysninger om tredjelandstatsborgere. Dette medfører, at medlemsstaterne udelukkende tager hensyn til strafferetlige oplysninger, der er registreret i deres nationale strafferegister.

På den baggrund er formålet med det tidligere fremsatte direktivforslag og det aktuelle, supplerende forordningsforslag at indføre et system, hvorved en medlemsstats centrale myndighed hurtigt og effektivt kan finde ud af, om andre medlemsstater har lagret strafferetlige oplysninger om en given tredjelandstatsborger.

Det fremgår af forordningsforslaget, at forslaget fokuserer på at oprette og regulere et centralt ECRIS-TCN-system, mens direktivforslaget fra 2016 regulerer den decentraliserede udveksling af oplysninger om straffedomme afsagt over tredjelandstatsborgere, der bør finde sted, efter at det via ECRIS-TCN-systemet er fastslået, hvilken medlemsstat der ligger inde med oplysninger om straffedomme.

Såfremt begge forslag vedtages, vil der eksistere to særskilte retlige instrumenter, der regulerer både ECRIS og ECRIS-TCN-systemet: (1)

ECRIS-rammeafgørelsen 2009/315/RIA og Rådets afgørelse 2009/316/RIA som ændret ved direktivet og (2) ECRIS-TCN-forordningen om oprettelse af det centraliserede ECRIS-TCN-system.

Formandsskabet (Estland) har på et arbejdsgruppemøde om ECRIS den 18. juli 2017 tilkendegivet, at man arbejder hen imod at få forordningsforslaget vedtaget inden udgangen af 2017, og at det forventes, at systemet vil kunne være operationelt i 2019/2020.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver.

På mødet i Europa-Parlamentets LIBE-Udvalg den 30. maj 2016 vedtog udvalget sin betænkning til direktivforslaget.

Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt udtalelser fra Europa-Parlamentet om forordningsforslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører i forordningsforslaget, at oprettelsen af et centralt system til udveksling af strafferegisteroplysninger om dømte tredjelandsstatsborgere ikke kan sikres af medlemsstaterne, og at et fælles system, der tager sigte på en standardiseret, hurtig, koordineret og effektiv udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne, kræver fælles handling.

Det vurderes, at forslaget ikke er i strid med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Rigspolitiet, som er ansvarlig for Kriminalregisteret, har med oprettelsen af ECRIS DK som en selvstændig del af Kriminalregisteret siden den 27. april 2012 modtaget, opbevaret og videregivet oplysninger om straffedomme i overensstemmelse med rammeafgørelsen om ECRIS.

Denne behandling af oplysninger om straffedomme sker inden for rammerne af de generelle regler i lov om behandling af personoplysninger (persondataloven) og lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger (retshåndhævelsespersondataloven).

Behandling af oplysninger om straffedomme i Kriminalregisteret er i øvrigt nærmere reguleret i supplerende bestemmelser i kriminalregisterbekendtgørelsen, som er udstedt i medfør af persondatalovens § 32, stk. 5, og § 72.

Udenlandske afgørelser optages i Kriminalregisterets afgørelsesdel i medfør af retningslinjerne i kriminalregisterbekendtgørelsens bilag 1, hvoraf det bl.a. fremgår, at afgørelser truffet i de nordiske lande og i lande, der er medlem af Europarådet, vedrørende udenlandske statsborgere, der på gerningstidspunktet har fast bopæl i Danmark, optages efter samme retningslinjer som danske afgørelser, såfremt Kriminalregisteret får underretning derom.

Afgørelser truffet i andre lande optages i de nævnte tilfælde, hvis de af Rigspolitichefen efter procesmåden og strafudmålingen skønnes at kunne sidestilles med danske afgørelser.

Videregivelse af oplysninger til offentlige myndigheder, herunder udenlandske myndigheder, er reguleret i kriminalregisterbekendtgørelsens kapitel 6. Efter begæring udsteder Rigspolitiet fuldstændige udskrifter af Kriminalregisteret om bestemte personer til udenlandsk politi, anklagemyndighed og domstole i de nordiske lande eller i lande, der er medlemmer af Europarådet, til brug for offentlige straffesager i udlandet.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige og økonomiske konsekvenser

Forslaget er fremsat under henvisning til TEUF artikel 82, der er omfattet af det danske retsforbehold. Danmark deltager således ikke i forordningsforslaget, som ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark. Forslaget har derfor ikke lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom forslaget ikke har statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveau

Forslaget berører ikke beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget sendes efter planen i høring ultimo september hos Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Advokatrådet, Amnesty International, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af offentlige anklagere, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet i Danmark, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet.

Høringsfristen fastsættes til 4 uger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger/forhandlingssituationen

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for forslaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forordningsforslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om direktivforslaget.